

MESTBANK CONTROLEERT VANAF 2018 TEELTVRIJE ZONE

© W. De Geest

Het vijfde mestactieprogramma (MAP 5) is halfweg maar omdat de verhoopte verbetering van de waterkwaliteit uitblijft, heeft minister Joke Schauvliege proactief een extra maatregel genomen. Zij doet dat door vanaf 2018 het naleven van de teeltvrije zone van 1 meter langs waterlopen in focusgebieden actief af te dwingen door terreincontroles. De terreincontroles zullen worden uitgevoerd door toezichthouders van de Mestbank.

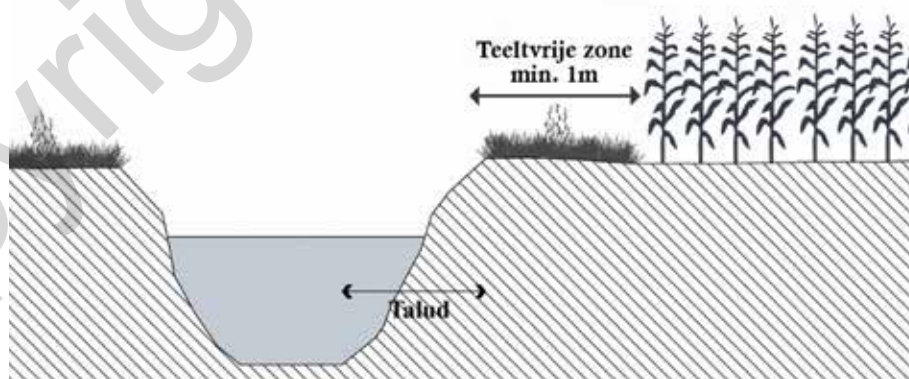

Teeltvrije zone van 1 meter naast de waterlopen

Het decreet Integraal Waterbeleid bepaalt dat geen bodembewerkingen mogen plaatsvinden tot op 1 meter afstand vanaf de bovenste rand van het talud van alle oppervlaktewaterlichamen. Samen met het verbod op het gebruik van bestrijdingsmiddelen en het verbod op het gebruik van meststoffen (uitgezonderd bemesting door rechtstreekse uitscheiding bij begrazing) ontstaat een strook van 1 meter die geen oogstbare teelt kan voortbrengen, een zogenaamde 'teeltvrije zone'.

Terreinervaring leert dat die teeltvrije zone nog niet langs alle waterlopen aanwezig is. Op dat vlak is dus nog verbetering te boeken. De teeltvrije zone moet aanwezig zijn langs elke waterloop die opgenomen is in het Grootschalig Referentiebestand (GRB). Die laag is onder meer raadpleegbaar in de verzamelaanvraag op het e-loket van het Departement Landbouw en Visserij.

De teeltvrije strook van 1 meter moet niet afgesplitst worden van de rest van het perceel in de verzamelaanvraag.

▲ Het decreet Integraal Waterbeleid bepaalt dat geen bodembewerkingen mogen plaatsvinden tot op 1 meter afstand vanaf de bovenste rand van het talud van alle oppervlaktewaterlichamen.

Ook de bemestingsnormen blijven gelden voor de volledige oppervlakte van het aangegeven perceel.

Toezicht op teeltvrije zone door toezichthouders van de Mestbank

De controlebevoegdheid van de toezichthouders van de Mestbank breidt uit vanaf 2018. Zo zal de controle van de teeltvrije zone voortaan ook behoren tot het controlepakket van de toezicht-

houders van de Mestbank. De toezichthouders van de Mestbank zullen die nieuwe toezichtmaatregel uitvoeren in de afgebakende focusgebieden. Als de toezichthouders van de Mestbank vaststellen dat er zich een productieve teelt bevindt in de teeltvrije zone, kan de landbouwer verplicht worden om een teeltvrije zone aan te leggen. Bovendien kan een proces-verbaal opgemaakt worden, met een mogelijke boete tot ge-

volg. Om vanaf 2018 in regel te zijn met de geldende wetgeving, is het belangrijk om nu al met de teeltvrije zone rekening te houden.

Tips om de teeltvrije zone te beheren

Op de percelen waar de land- en tuinbouwers de regelgeving al goed naleven, zal zich meestal een strook met een spontane bedekking van grassen en kruiden ontwikkeld hebben. Als dat nog niet het geval is, moet die strook zich nog ontwikkelen en is het omwille van akkeronkruiden aangewezen om een strook in te zaaien met gras of een mengsel van gras en kruiden.

Om het aantal maaibeurten te beperken is het aan te raden om een niet-productieve grassoort in te zaaien. Om de strook verder te versralen of op zijn minst aanrijking door nutriënten die afspoelen van het land tegen te gaan, is maaibeheer aangewezen. Daarbij moet het maaisel afgevoerd of op het perceel gebracht worden op een voldoende afstand van de teeltvrije zone.

De teeltvrije zone als ecologisch aandachtsgebied

Een land- of tuinbouwer die meer dan 15 ha bouwland in gebruik heeft, moet minstens 5% van zijn bouwland aanleggen als ecologisch aandachtsgebied (EAG). De land- of tuinbouwer kan dat invullen door bijvoorbeeld de inzaai van een groenbedekker of een stikstofbindend gewas, de aanleg van bufferstroken, akkerranden of landschapselementen of braaklegging. Vanaf 2018 zal de landbouwer de mogelijkheid hebben om de 1 meter teeltvrije zone langs bouwland mee in rekening te brengen voor zijn oppervlakte aan te leggen ecologisch aandachtsgebied. Meer informatie over de voorwaarden en hoe de aangifte binnen de verzamelaanvraag 2018 moet gebeuren, wordt in de aanloop van de verzamelaanvraag verder geduid.

De teeltvrije zone als beheerovereenkomst

Wie naast de waterloop al een grasstrook heeft aangelegd in uitvoering van een beheerovereenkomst randenbeheer, voldoet meteen ook aan de voorwaarden rond de teeltvrije zone. De teeltvrije zone maakt integraal deel uit van de strook en hoeft dus niet afzonderlijk geregistreerd te worden. De oppervlakte van de teeltvrije strook wordt mee in rekening gebracht voor de beheerovereenkomst zonder gevolgen voor de beheervergoeding. ■

▲ Een land- of tuinbouwer die meer dan 15 ha bouwland in gebruik heeft, moet minstens 5% van zijn bouwland aanleggen als ecologisch aandachtsgebied. Inzaai van een groenbedekker is een van de mogelijkheden.

BOERENBOND PLEIT VOOR CONSEQUENTE HANDHAVING VAN BEMESTINGSREGELGEVING

Vlaanderen maakte onlangs de resultaten bekend van de MAP-meetnet-campagne 2016-2017. Daaruit blijkt dat er niet overal voldoende vooruitgang werd geboekt tegenover de vorige periode. Boerenbond betreurt dit maar wijst er op dat de onderliggende resultaten aantonen dat de gebiedsgerichte aanpak wel degelijk werkt. Daarom pleit Boerenbond om de gebiedsgerichte aanpak aan te houden, te verfijnen waar nodig en te belonen waar mogelijk.

Jaarlijks worden de tussentijdse resultaten bekend gemaakt aan de hand van meetresultaten, genomen in 760 MAP-meetpunten. Maandelijks worden stalen genomen en geanalyseerd. Wanneer 1 van die stalen negatief is, kleurt het meetpunt rood.

We zitten momenteel halverwege de campagne van MAP5 (2015 – 2018) waardoor de beoogde resultaten van het MAP5-beleid zich nog niet ten volle vertalen in deze tussentijdse rapportering. Vlaanderen maakte al de resultaten bekend van de periode 2016-2017. 21% van de MAP-meetpunten kleuren rood. Dat betekent dat er geen reductie werd gerealiseerd van het percentage rode MAP-meetpunten. Uit de onderliggende resultaten blijkt wel dat de gebiedsgerichte aanpak werkt. In bepaalde gebieden is er meetbare vooruitgang, in andere spijtig genoeg niet. Daarom pleit Boerenbond voor het behoud, en waar nodig, een verfijning van de gebiedsgerichte aanpak en een consequente handhaving van de bemestingsregelgeving. Ook andere landen schakelen over naar de gebiedsgerichte aanpak omdat ook daar de daling van de nitraatconcentratie in het oppervlakte stagneert.

De maandgrafieken tonen duidelijk aan dat negatieve resultaten zeker niet enkel door dierlijke mest veroorzaakt worden maar door bemesting in het algemeen. Daarom is het belangrijk dat zowel de regelgeving rond de periode van bemesting als rond de manier van toedienen van mest en de dosering strikt opgevolgd wordt. Rode MAP-meetpunten kunnen immers meerdere oorzaken hebben. Waar nodig moet de handhaving verstrengd worden, waar mogelijk moeten de landbouwers beloond worden.

Ook vraagt Boerenbond om in sommige gebieden infrastructurele maatregelen te nemen zoals opvang en zuivering van oppervlaktewater, dit in analogie met de waterzuivering van vervuild water door huishoudens. Boerenbond blijft inzetten op sensibiliseren van de land- en tuinbouwers. Dit moet, samen met goede bemestingsadviezen leiden tot betere resultaten. ■